

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนระหว่างนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพชั้นปีที่ 1,2,3,4 และอาจารย์พยาบาลในคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิคเช่นกัน และยังศึกษาถึงความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนด้านสุขภาพ รวมทั้งตัวแปร หรือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สามารถทำนายเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ชั้นปี และอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ไม่ได้อยู่ระหว่างการฝึกอบรมหรือลาศึกษาต่อ ในปีการศึกษา 2536 รวมทั้งสิ้น 218 คน (53.55.46.39 และ 25 คน ตามลำดับ)

เก็บข้อมูลไทยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชน ของสมจิต หนูเจริญกุล และคณะ (2532) และแบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนด้วยสุขภาพของ วอลล์ตัน และคณะ (Wallston et. al 1978) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย ระหว่าง 17-26 ปี คือ 20.1 ปี และในกลุ่มอาจารย์มีอายุเฉลี่ย 35.1 ปี นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ (84.5 และ 68 เปอร์เซ็นต์) เคยได้รับทราบนโยบายงานสาธารณสุขมูลฐานมาบ้างแล้ว ถึงร้อยละ 85.1 และได้รับทราบจากวารสาร เอกสารต่างๆ มากที่สุด รองลงมาคือได้จากการเรียนในห้องเรียน และร้อยละ 80-84.5 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ

2. เจตคติต่อการดูแลตนเอง

คะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการดูแลตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล และอาจารย์พยาบาลจะเพิ่มขึ้นหรือผันแปรไปตามลำดับชั้นปี และสูงสุดคือคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์พยาบาล จะสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาทุกชั้นปีแต่คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต่ำกว่าของชั้นปีที่ 2 และ 3 ดังได้กล่าวไว้ในบทอภิปรายผล

3. ความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนด้านสุขภาพ

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของความเชื่ออำนาจภายในตนสูงสุด ทั้ง 4 ชั้นปี และในกลุ่มอาจารย์พยาบาลก็เช่นกันรองลงมาคือความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่ออำนาจความบังเอิญจะมีคะแนนต่ำสุด

พยาบาลก็เช่นกันรองลงมาคือความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่ออำนาจความบังเอิญจะมีคะแนนต่ำสุด

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกด้านสุขภาพกับเจตคติต่อการดูแลตนเอง

การศึกษาพบว่าประสบการณ์ในวิชาชีพพยาบาล ความเชื่ออำนาจภายในตน ของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชน และความเชื่ออำนาจผู้อื่น และความเชื่ออำนาจความบังเอิญของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางลบกับเจตคติต่อการดูแลของประชาชน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความเชื่ออำนาจผู้อื่นกลับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสบการณ์ในวิชาชีพพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

โดยสรุปแล้วผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาเป็นส่วนใหญ่ และสนับสนุนความตรงของทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเรียม (Orem) ในบางส่วน

ข้อเสนอแนะ

1. การนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาล

ในปัจจุบันบทบาทของพยาบาลได้ขยายออกสู่ชุมชนมากขึ้น การปฏิบัติงานควรคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเกี่ยวกับแรงจูงใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมการดูแลตนเองของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และตดยเฉพาะผลการศึกษานี้ สนับสนุนแนวคิดของโอเรียม ที่กล่าวว่าความสามารถในการดูแลตนเองสามารถพัฒนาได้จากการใช้สติปัญญา ความนึกคิดตดยพื้นฐานการศึกษา จะตดยบุคคลได้พัฒนาการใช้สติปัญญา และการใช้ปัญหาอย่างมีหลักเกณฑ์เหตุผลดังนั้นควรให้ความสำคัญแก่บทบาทในการสอน การชี้แนะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการพยาบาล ระบบการให้ความรู้และสนับสนุน (Supportive Educative Nursing System) เพื่อให้บุคคลได้พัฒนาความสามารถในการดูแลตนเอง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าควรมีการพัฒนา เจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชนในกลุ่มอาจารย์ผู้สอนในทุกสาขาการพยาบาล เพราะการดูแลตนเอง เป็นการกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีสุขภาพดีทั้งยามปกติและยามเจ็บป่วย

นอกจากนี้ยังใช้เป็นการประเมินและศึกษาเจตคติต่อการดูแลตนเองของประชาชน ในกลุ่มบุคลากรดำเนินการพยาบาลเพื่อหาแนวทางพัฒนาเจตคติในกลุ่มบุคลากร ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญที่จะส่งเสริม และสนับสนุนการดูแลตนเองของประชาชนต่อไป (มาลี เป็นหนา 2534:60)

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการดูแลตนเอง เช่น การเห็นคุณค่าของตนเอง

2.2 ศึกษาความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนด้านสุขภาพ และความสามารถในการดูแลตนเอง ในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ และอาจทำโดยการสุ่มตัวอย่าง เพื่อสามารถนำไปอ้างอิงได้มากขึ้น และนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพยาบาล เพื่อส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 การศึกษาในระยะยาว (Longitudinal study) เพื่อผลการศึกษาค่าได้ครอบคลุม และความสามารถอธิบายได้ถ้าการเปลี่ยนแปลง เจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

PAYAP UNIVERSITY